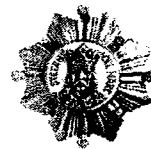

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr ~~06/2-1221~~ din ~~24.07~~ 2018
La nr. 229 din 5 iulie 2018

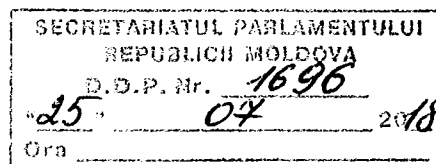
Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul contravențional nr.218/2008, Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule).

Anexa: *Raportul de expertiză anticorupție – 4 file.*

Director adjunct

Lidia CHIREOGLO

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5251 din 23.07.2018

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul contravențional nr.218/2008, Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un deputat în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;

- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul expertizat și nota informativă la acesta au fost plasate pentru consultare publică pe pagina oficială a Parlamentului Republicii Moldova www.parlament.md, cu respectarea termenelor stabilite de lege pentru ca părțile interesate să-și exprime opiniile, comentariile și recomandările asupra proiectului.

Astfel, se constată respectarea rigorilor de transparență decizională stabilite prin art.8-12 din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În cadrul notei informative autorul stabilește expres: „Prin proiectul de lege propus, se urmărește scopul simplificării procedurii de constatare a accidentelor rutiere în care au fost implicate doar două vehicule, care s-a soldat numai cu deteriorarea nesemnificativă a vehiculelor, dacă părțile implicate în accident dețin, la data producerii accidentului rutier, polița de asigurare RCA, sau certificatul de asigurare „Carte Verde” (în cazul autovehiculului aflat în posesiunea unei persoane asigurate în străinătate) valabile și emise cu cel puțin 24 de ore anterior momentului producerii accidentului și au consimțit la documentarea accidentului prin procedura de constatare amiabilă și există consensul acestora privind circumstanțele producerii accidentului și daunele vizibile cauzate autovehiculelor implicate, precum și persoana răspunzătoare de producerea accidentului recunoaște vinovăția, cu condiția că conducătorii de autovehicule implicate în accident au posibilitatea tehnică de a fotografia locul accidentului rutier sau a înregistra datele martorilor (dacă acestea există).”.

În urma expertizei efectuate se constată că prevederile proiectului servesc scopul declarat de către autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesul conducătorilor auto asigurați, care nimeresc într-un accident soldat doar cu daune nesemnificative aduse autovehiculelor, de a beneficia de o procedură simplificată de constatare a accidentelor rutiere - procedura constatării amiabile a accidentului rutier.

Interesele promovate nu contravin interesului public de a perfecționa legislația care reglementează circulația rutieră, de a optimiza activitatea agenților constatați și de ameliorare/fluidizare a circulației pe drumurile publice.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă stabilește necesitatea și temeiul elaborării proiectului, prezintă argumentarea de rigoare și analizează principalele prevederi cu evidențierea elementelor noi aduse în legislația națională, în conformitate cu prevederile art.30 al Legii nr.100/2017 privind actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.f) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „f) fundamentarea economico-financiară".

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită cheltuieli financiare, și autorul stabilește expres aceasta în cadrul notei informative.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative "textului proiectului actului normative se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Deși textul proiectului este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, în cadrul textului se întâlnesc prevederi ambigui care pot fi interpretate abuziv, iar autorul trebuie să le revadă (pentru detalii, a se vedea compartimentul III din raport).

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului au fost identificate norme contradictorii în ceea ce privește procedura de constatare amiabilă a accidentului în cadrul căruia au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate (pentru detalii, a se vedea compartimentul III din raport).

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului stabilesc că Comisia Națională a Pieței Financiare va aproba conținutul formularului Constatare amiabilă de accident, normele privind utilizarea formularului Constatare amiabilă de accident și cuantumul maxim de despăgubire în cazul aplicării procedurii de constatare amiabilă de accident.

De asemenea, se stabilește că Comisia Națională a Pieței Financiare va dispune confecționarea și distribuirea, de către asiguratorii autorizați a numărului necesar de formulare de Constatare amiabilă de accident către asigurați.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Art.I, pct.2 (art. 31¹ alin.(1)) și pct.(3)

Art.I.- Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24.10.2008, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

(2). Legea se completează cu un nou articol 31¹ cu următorul conținut:

„Articolul 31¹. Constatarea amiabilă a accidentului rutier

(1) Constatarea amiabilă a accidentului rutier se aplică în contravențiile prevăzute la art.242 alin.(1) în cazul în care, în accident sunt implicate două vehicule, soldate numai cu deteriorarea nesemnificativă a vehiculelor, fără cauzarea de leziuni corporale victimei, iar posesorii și/sau utilizatorii cărora dețin la data producerii accidentului polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto sau certificatul de asigurare „Carte Verde” (în cazul vehiculului aflat în posesiunea unei persoane asigurate în străinătate) valabile.”

(3). Alin.(1) al art.242 se completează la sfârșit cu textul: „ori cu cauzarea de vătămări corporale neînsemnate victimei”.

Obiecții:

Atenționăm asupra unor reglementări care generează un conflict intern de norme.

Întregul concept al proiectului prezentat, și autorul stabilește aceasta în cadrul notei informative, se bazează pe simplificarea procedurii de constatare a accidentelor rutiere în care sunt implicate două vehicule, soldate numai cu deteriorarea nesemnificativă a vehiculelor, fără cauzarea de leziuni corporale eventualelor victime, și producerea de pagube altor structuri (instalații rutiere, piloni, clădiri etc.).

În cadrul proiectului, la pct.2, autorul detaliază coerent aceste aspecte, însă la pct.3 vine cu modificarea art.242 alin.(1) care sancționează contravențional „încălcarea regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea bunurilor materiale ori cu cauzarea de vătămări corporale ușoare”, astfel încât textul final al reglementării capătă următoarea formulă: „Încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea neînsemnată a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri ori cu cauzarea de vătămări corporale neînsemnate victimei se sancționează cu amendă de la 18 la 24 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare.”.

Conform pct.74 a Regulamentului Ministerului Sănătății nr.199/2003 de apreciere medico-legală a gravității vătămării corporale, vătămarea corporală neînsemnată este leziunea care „nu generează o dereglare a sănătății mai mult de 6 zile sau o incapacitate permanentă de muncă”.

Prin modificarea art.242 alin.(1) se modifică însăși conceput „constatării amiabile de accident” - care este aplicabil doar accidentelor din urma cărora nu rezultă victime (nu au avut de suferit persoane) și se creează un conflict intern de norme.

Conflictul de norme generat va permite aplicarea discreționară și abuzivă a prevederilor, cu alegerea subiectivă a prevederii „convenabile” care se va aplica într-o situație concretă. Aceasta, riscă să diminueze caracterul imperativ a legislației privind circulația rutieră, în mod special cea care reglementează procedura de constatare și documentare a accidentelor rutiere.

Recomandări:

Excluderea prevederilor de la Art.I pct.3.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.I, pct.(3) și Art.II, pct.7 (art.18¹ alin.(2) lit.c)

Art.I.- Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24.10.2008, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

(3). Alin.(1) al art.242 se completează la sfârșit cu textul: „ori cu cauzarea de vătămări corporale neînsemnate victimei”.

Art.II.- Legea nr.414-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

(7) Legea se completează cu art.18¹ cu următorul cuprins:

„Art.18¹. Constatarea amiabilă a accidentului de autovehicul

(2) Procedura de constatare amiabilă a accidentului de autovehicul se aplică cu respectarea cumulativă a următoarelor condiții:

a) în accident sunt implicate doar două autovehicule;

b) accidentul este soldat cu deteriorarea nesemnificativă a vehiculelor;

c) accidentul nu s-a soldat cu vătămări corporale și/sau cu deteriorarea altor bunuri (ex. instalații rutiere, piloni, garduri, clădiri etc.), decât autovehiculele implicate în accidentul rutier;”.

Obiecții:

Se constată reglementări care generează un conflict intern de norme.

Conflictul respectiv ține de aspectul constatării amiabile a accidentului în cadrul căruia au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate. Pentru detalii a se vedea Obiecția și analiza de la compartimentul III, pct.1 din raport.

Recomandări:

Excluderea prevederilor de la Art.I pct.3.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către un deputat în Parlamentul Republicii Moldova cu respectarea rigorilor de transparență decizională stabilite de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional. Interesele promovate prin proiect corespund interesului public, iar autorul aduce suficiente argumente în favoarea promovării acestuia.

Prevederile proiectului modifică Codul contravențional nr.218/2008 și Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule având drept scop simplificarea procedurii de constatare a accidentelor rutiere în care au fost implicate doar două vehicule, care s-a soldat numai cu deteriorarea nesemnificativă a vehiculelor, dacă părțile implicate în accident dețin, la data producerii accidentului rutier, polița de asigurare RCA sau certificatul de asigurare „Carte Verde” și au consimțit la documentarea accidentului prin procedura de constatare amiabilă.

În cadrul expertizei proiectului au fost identificați factori de risc manifestați prin conflict intern de norme și formulări ambigue care admit interpretări abuzive - în ceea ce privește aspectul constatării amiabile a accidentului în cadrul căruia au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate, iar autorul urmează să revadă conținutul proiectului prin prisma recomandărilor înaintate în raportul de expertiză anticorupție.

23.07.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Roman STARAȘCIUC, Șef secție

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Roman Starășciuc', enclosed within a large, horizontal oval scribble.